

सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयकको तीन महले

क्र. सं	दफा	साबिकको व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था	संशोधन हुनुपर्ने कारण
१	दफा ६	६. <u>विशिष्टीकृत सेवा</u> : (१) प्रदेशको आवश्यकता तथा साधन श्रोतको उपलब्धताका आधारमा विशिष्टीकृत सेवा सञ्चालन गर्न सकिनेछ। (२) विशिष्टीकृत सेवा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।	६. <u>विशिष्टीकृत सेवा</u> : प्रदेशको आवश्यकता तथा साधन श्रोतको उपलब्धताका आधारमा संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा विशिष्टीकृत सेवा संचालन गर्न सकिनेछ।	विशिष्टीकृत सेवा संघको अधिकार क्षेत्रमा पर्ने भएकाले ।
२.	दफा १५	१५. <u>सञ्चालन अनुमतिका लागि अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था</u> : कुनैपनि अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थालाई सञ्चालन अनुमति दिनु भन्दा पहिले त्यस्तो स्वास्थ्य संस्थाले तोकिए बमोजिमको मापदण्ड पूरा गरे नगरेको प्राविधिक समितिले अनुगमन गरी सिफारिस गर्नु पर्नेछ।	१५. <u>सञ्चालन अनुमतिका लागि अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था</u> : कुनैपनि अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थालाई संचालन अनुमति दिनु भन्दा पहिले त्यस्तो स्वास्थ्य संस्थाले तोकिए बमोजिमको मापदण्ड पूरा गरे नगरेको सम्बन्धमा मन्त्रालयले तोकेको समितिले अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।	प्राविधिक समिति हटाउनु पर्ने भएकाले सो कार्य कसले गर्ने भनी तोक्न आवश्यक भएको ।
३	दफा २० को उपदफा (३)	(३) कुनै स्वास्थ्य संस्था, गैरसरकारी तथा निजी संस्थाले मन्त्रालय वा मन्त्रालयले तोकेको निकायबाट मापदण्ड पुऱ्याई अनुमति लिई प्रवर्द्धनात्मक सेवा तथा घुम्ती शिविरहरु मार्फत विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाहरु सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।	(३) कुनै स्वास्थ्य संस्थाले सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयबाट अनुमति लिई घुम्ती शिविरहरु मार्फत विशेषज्ञ सेवाहरु संचालन गर्न सक्नेछ।	स्वास्थ्य कार्यालयबाट अनुमति लिने प्रावधान राख्दा छिटो छरितो र प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने भएकाले ।
४	दफा २७	२७. <u>निजी अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन</u> : (१) सरकारी अस्पताल सरकारी स्वास्थ्य संस्था परिसरको ३०० मिटरको वरिपरी दूरीभित्र अन्य निजी अस्पताल, पोलिक्लिनिक, क्लिनिक, नर्सिङहोम, प्रयोगशाला लगायत स्वास्थ्य सम्बन्धित निजी व्यवसाय सञ्चालन गर्न पाइने छैन। (२) उपदफा (१) बमोजिम बन्देज गरिएका निजी अस्पताल, पोलिक्लिनिक, क्लिनिक, नर्सिङहोम प्रयोगशालालाई स्थानान्तरण गर्नका लागि छ महिनाभित्र मापदण्ड बनाई निश्चित समय दिइनेछ। (३) उपदफा (२) बमोजिम तोकिएको समयभित्र स्थान्तरण नगरेको खण्डमा मन्त्रालयले रु. ५० हजारसम्म जरिवाना गरी हटाउन सक्नेछ ।	दफा २७ हटाउनुपर्ने	कार्यान्वयनमा जटिलता देखिनुका साथै नागरिकहरुको स्वास्थ्य संवेदनशीलता, सेवाको प्रभावकारिता तथा पेशा व्यवसाय सञ्चालन गर्न पाउने व्यक्तिको संवैधानिक हक समेतलाई मध्यनजर गर्दा यो प्रावधान हटाउन आवश्यक भएकाले ।

५	दफा २९ को उपदफा (१) र (३)	(१) स्वास्थ्य सेवा प्रदायक सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाहरू (अस्पताल, नर्सिङहोम, क्लिनिक, पोलिक्लिनिक, प्रयोगशाला, फार्मसी लगायत) मा तोकिए बमोजिम कार्य भए नभएको यकिन गर्न नियमित रूपमा अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन गरिनेछ । (३) उपदफा (२) बमोजिमको समयावधिभित्र सुधार नगरेमा, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह नगरेमा वा नियमित रूपमा पेश गर्नु पर्ने आवश्यक प्रतिवेदन पेश नगरेमा त्यस्तो स्वास्थ्य संस्था तथा व्यवसायीलाई प्रदान गरेको सेवा पूर्ण वा आंशिक रूपमा तत्काल बन्द गर्न आदेश दिन सकिनेछ ।	(१) स्वास्थ्य सेवा प्रदायक सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाहरू (अस्पताल, नर्सिङहोम, क्लिनिक, पोलिक्लिनिक, प्रयोगशाला, फार्मसी लगायत) मा तोकिए बमोजिम कार्य भए नभएको यकिन गर्न मन्त्रालयले वा जिल्लास्थित स्वास्थ्य कार्यालयले नियमित रूपमा अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन गर्नेछ । (३) उपदफा (२) बमोजिमको समयावधिभित्र सुधार नगरेमा, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह नगरेमा वा नियमित रूपमा पेश गर्नुपर्ने आवश्यक प्रतिवेदन पेश नगरेमा त्यस्तो स्वास्थ्य संस्था तथा व्यवसायीले प्रदान गरेको सेवा पूर्ण वा आंशिक रूपमा तत्काल बन्द गर्न मन्त्रालयले आदेश दिन सक्नेछ ।	अनुगमन निरीक्षण गर्ने र सेवा बन्द गर्ने निकाय तोकन आवश्यक भएकोले ।
६.	दफा ३२ को उपदफा (२) को खण्ड (ज), (झ) र (ञ) झिकिएको छ ।	(ज) सचिव, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय - सदस्य (झ) सचिव, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय - सदस्य (ञ) सचिव, उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय - सदस्य	मूल ऐनको दफा ३२ को उपदफा (२) को खण्ड (ज), (झ) र (ञ) झिकिएको छ ।	समितिको सदस्य संख्या घटाउन आवश्यक भएको ।
७.	दफा ३५	स्वास्थ्य प्राविधिक समितिको गठन सम्बन्धी व्यवस्था रहेको	हटाउनु पर्ने ।	स्वास्थ्य प्राविधिक समितिले गर्ने कार्यहरू दफा ३२ को प्रदेश स्वास्थ्य समितिले पनि गर्ने भएकाले स्वास्थ्य प्राविधिक समिति राखिराख आवश्यक नभएको ।
८.	दफा ३६	स्वास्थ्य प्राविधिक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था रहेको ।	हटाउनुपर्ने ।	स्वास्थ्य प्राविधिक समिति हट्टे भएकाले सोको काम, कर्तव्य र अधिकार राख आवश्यक नभएको ।

प्रत्यायोजित विधायन सम्बन्धी टिप्पणी

सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक मस्यौदामा प्रत्यायोजित विधायन सम्बन्धी व्यवस्था नरहेको।

.....
(मा. मेघराज खड्का)

मन्त्री

सामाजिक विकास मन्त्रालय, सुदूरपश्चिम प्रदेश

सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक

व्याख्यात्मक टिप्पणी

दफा नं.	दफा शीर्षक	व्याख्यात्मक टिप्पणी
१	संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ	यस दफामा ऐनको नाम सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा (पहिलो संशोधन) ऐन, २०८२ रहने र यो ऐन सुदूरपश्चिम प्रदेशभर तुरुन्त प्रारम्भ हुने व्यवस्था गरिएको छ ।
२	सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ को दफा ६ मा संशोधन	यस दफामा सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ (यसपछि “मूल ऐन” भनिएको) को दफा ६ को सट्टा देहायको दफा ६ राखिएको छ:- “६. विशिष्टीकृत सेवा: प्रदेशको आवश्यकता तथा साधन श्रोतको उपलब्धताका आधारमा संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा विशिष्टीकृत सेवा संचालन गर्न सकिनेछ।”
३	मूल ऐनको दफा १५ मा संशोधन:	यस दफामा मूल ऐनको दफा १५ को सट्टा देहायको दफा १५ राखिएको छ:- “१५. सञ्चालन अनुमतिका लागि अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था: कुनैपनि अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थालाई संचालन अनुमति दिनु भन्दा पहिले त्यस्तो स्वास्थ्य संस्थाले तोकिए बमोजिमको मापदण्ड पूरा गरे नगरेको सम्बन्धमा मन्त्रालयले तोकिएको समितिले अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।”
४	मूल ऐनको दफा २० मा संशोधन:	यसमा मूल ऐनको दफा २० को उपदफा (३) को सट्टा “कुनै स्वास्थ्य संस्थाले सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयबाट अनुमति लिई घुम्ती शिविरहरु मार्फत विशेषज्ञ सेवाहरु संचालन गर्न सक्नेछ “ भन्ने व्यवस्था राखिएको छ।
५	मूल ऐनको दफा २७ मा संशोधन	मूल ऐनको दफा २७ मा रहेको व्यवस्था झिकिएको छ ।
६	मूल ऐनको दफा २९ मा संशोधन	यसमा मूल ऐनको दफा २९ को उपदफा (१) र (३) को सट्टा देहायका उपदफा (१) र (३) राखिएका छन् :- “(१) स्वास्थ्य सेवा प्रदायक सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाहरु (अस्पताल, नर्सिङहोम, क्लिनिक, पोलिक्लिनिक, प्रयोगशाला, फार्मेसी लगायत) मा तोकिए बमोजिम कार्य भए नभएको यकिन गर्न मन्त्रालयले वा जिल्लास्थित स्वास्थ्य कार्यालयले नियमित रूपमा अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन गर्नेछ।” “(३) उपदफा (२) बमोजिमको समयावधिभित्र सुधार नगरेमा, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह नगरेमा वा नियमित रूपमा पेश गर्नुपर्ने आवश्यक प्रतिवेदन पेश नगरेमा त्यस्तो स्वास्थ्य संस्था तथा व्यवसायीले प्रदान गरेको सेवा पूर्ण वा आंशिक रूपमा तत्काल बन्द गर्न मन्त्रालयले आदेश दिन सक्नेछ।”
७	मूल ऐनको दफा ३२ मा संशोधन	यसमा मूल ऐनको दफा ३२ को उपदफा (२) को खण्ड (ज), (झ) र (ञ) मा रहेका व्यवस्थाहरु झिकिएका छन् ।

८	मूल ऐनको दफा ३५ मा संशोधन	यसमा मूल ऐनको दफा ३५ मा भएको व्यवस्था झिकिएको छ।
९	मूल ऐनको दफा ३६ मा संशोधन	यसमा मूल ऐनको दफा ३६ मा भएको व्यवस्था झिकिएको छ ।

.....

(मा. मेघराज खड्का)

मन्त्री

सामाजिक विकास मन्त्रालय, सुदूरपश्चिम प्रदेश

आर्थिक टिप्पणी

सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक पारित भई कार्यान्वयनमा आएमा मूल ऐनबाट सिर्जना हुने आर्थिक दायित्व बाहेक प्रस्तुत संशोधनकै कारणले थप आर्थिक दायित्व सिर्जना हुने देखिदैन।

.....
(मा. मेघराज खड्का)

मन्त्री

सामाजिक विकास मन्त्रालय, सुदूरपश्चिम प्रदेश

उद्देश्य र कारण

नेपालको संविधानको अनुसूची-९ मा उल्लेखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकार सूचीको क्र.सं. ३ मा स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार तीनै तहका सरकारको साझा अधिकारको रूपमा रहेको, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व अन्तर्गत धारा ५१ को(ज) (८) र (९) मा “स्वास्थ्य क्षेत्रमा राज्यको लगानी अभिवृद्धि गर्दै यस क्षेत्रमा भएको निजी लगानीलाई नियमन र व्यवस्थापन गरी सेवामूलक बनाउने” र “स्वास्थ्य सेवालाई सर्वसुलभ र गुणस्तरिय बनाउन स्वास्थ्य अनुसन्धानमा जोड दिदै स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्यकर्मीको संख्या बृद्धि गर्दै जाने” उल्लेख गरिएको छ। नेपालको संविधानको भाग-३ मा उल्लेखित मौलिक हक अन्तर्गत धारा-३५ मा स्वास्थ्य सम्बन्धी हकको व्यवस्था गरिएको छ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०८१ को अनुसूची- २ को बुँदा नं ७ (२२) अनुसार “स्वास्थ्य सेवा पोषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन” सम्बन्धी अधिकार सामाजिक विकास मन्त्रालयको रहेको र उल्लेखित संवैधानिक तथा नीतिगत व्यवस्थाका आधारमा तयार भई कार्यान्वयनमा रहेको सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ मा रहेका केही व्यवस्थालाई समयानुकूल रूपमा संशोधन गर्न आवश्यक भएकाले सामाजिक विकास मन्त्रालयले तर्जुमा गरेको “सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक” को मस्यौदा प्रदेश सभामा पेश गर्न प्रदेश सरकार (मन्त्रपरिषद्) बाट स्वीकृति समेत प्राप्त भएकाले प्रस्तुत विधेयक प्रदेश सभामा पेश गरेको छु।

.....
(मा. मेघराज खड्का)

मन्त्री

सामाजिक विकास मन्त्रालय, सुदूरपश्चिम प्रदेश

सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक

सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकाले,
सुदूरपश्चिम प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा (पहिलो संशोधन) ऐन, २०८२” रहेको छ ।

(२) यो ऐन सुदूरपश्चिम प्रदेशभर तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ को दफा ६ मा संशोधन: सुदूरपश्चिम प्रदेश जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७६ (यसपछि “मूल ऐन” भनिएको) को दफा ६ को सट्टा देहायको दफा ६ राखिएको छ:-

“६. विशिष्टीकृत सेवा: प्रदेशको आवश्यकता तथा साधन श्रोतको उपलब्धताका आधारमा संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा विशिष्टीकृत सेवा संचालन गर्न सकिनेछ ।”

३. मूल ऐनको दफा १५ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा १५ को सट्टा देहायको दफा १५ राखिएको छ:-

“१५. सञ्चालन अनुमतिका लागि अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था: कुनैपनि अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थालाई संचालन अनुमति दिनु भन्दा पहिले त्यस्तो स्वास्थ्य संस्थाले तोकिए बमोजिमको मापदण्ड पूरा गरे नगरेको सम्बन्धमा मन्त्रालयले तोकिएको समितिले अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

४. मूल ऐनको दफा २० मा संशोधन: मूल ऐनको दफा २० को उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएको छ:-

“(३) कुनै स्वास्थ्य संस्थाले सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयबाट अनुमति लिई घुम्ती शिविरहरू मार्फत विशेषज्ञ सेवाहरू संचालन गर्न सक्नेछ ।”

५. मूल ऐनको दफा २७ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा २७ झिकिएको छ ।

६. मूल ऐनको दफा २९ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा २९ को,-

(१) उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छ:-

“(१) स्वास्थ्य सेवा प्रदायक सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाहरू (अस्पताल, नर्सिङहोम, क्लिनिक, पोलिक्लिनिक, प्रयोगशाला, फार्मसी लगायत) मा तोकिए बमोजिम कार्य भए नभएको यकिन गर्न मन्त्रालयले वा जिल्लास्थित स्वास्थ्य कार्यालयले नियमित रूपमा अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन गर्नेछ ।”

(२) उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएको छः-

“(३) उपदफा (२) बमोजिमको समयावधिभित्र सुधार नगरेमा, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह नगरेमा वा नियमित रूपमा पेश गर्नुपर्ने आवश्यक प्रतिवेदन पेश नगरेमा त्यस्तो स्वास्थ्य संस्था तथा व्यवसायीले प्रदान गरेको सेवा पूर्ण वा आंशिक रूपमा तत्काल बन्द गर्न मन्त्रालयले आदेश दिन सक्नेछ ।”

७. मूल ऐनको दफा ३२ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ३२ को उपदफा (२) को खण्ड (ज), (झ) र (ञ) झिकिएको छ ।
८. मूल ऐनको दफा ३५ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ३५ झिकिएको छ ।
९. मूल ऐनको दफा ३६ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ३६ झिकिएको छ ।